

Даниял кітабы — елу үшінші сан

Пайғамбарлық аяндардың ашылуы: соңғы күндерді Даниялдың тәжірибесі арқылы түсіну

Jeff Pippenger

2024-01-17

Барлық пайғамбарлар өздері өмір сүрген күндерден гөрі соңғы күндер туралы көбірек айтып отыр.

«Ежелгі пайғамбарлардың әрқайсысы өз заманы үшін айтқаннан гөрі біздің заманымыз үшін көбірек сөйледі, сондықтан олардың пайғамбарлықтары біз үшін күшінде. “Ал мұның бәрі оларға өнеге ретінде болды және дүниенің ақыры жеткен біздерге ескерту үшін жазылды”. 1 Қорынттықтарға 10:11. “Оларға емес, бізге қызмет еткені өздеріне аян болды; енді сол нәрселер көктен жіберілген Киелі Рух арқылы сендерге Ізгі хабарды уағыздағандар арқылы сендерге жария етілді; осы нәрселерге періштелер де үңіліп қарауды аңсайды”. 1 Петір 1:12»

«Киелі кітап өз қазыналарын осы соңғы ұрпақ үшін жинақтап, бір жерге тоғыстырған. Ескі өсиет тарихындағы барлық ұлы оқиғалар мен салтанатты істер осы соңғы күндерде қауымда қайталанып келді және қайталануда». Selected Messages, book 3, 338, 339.

Даниел соңғы күндерде пайғамбарлық Сөз арқылы өздерінің бытырап кеткенін анықтаған Құдай халқын бейнелейді. Олар осы шындыққа ояғанда, олардан Леуіліктер кітабының жиырма алтыншы тарауындағы дұғаны, сондай-ақ сынақ мерзімі жабылардың дәл алдында ашылатын соңғы пайғамбарлық құпияны түсіну үшін, екінші тараудағы Даниелдің дұғасымен бейнеленген дұғаны орындау талап етіледі. Егер және қашан олар Даниелдің тәжірибесіне енсе, Жәбірейіл періште оларға «даналық пен түсінік» беру мақсатымен тиіп, хабарлап, сөйлейтін болады. Даналар — пайғамбарлық құпия ашылған кезде «білімнің артуын» «түсінетіндер».

Сонда ол маған мәлімдеп, менімен сөйлесті де: «Уа, Даниял, мен саған даналық пен түсінік беру үшін енді келдім. Сенің жалбарынуларыңның басында-ақ әмір шықты, мен саған оны білдіру үшін келдім; өйткені сен аса сүйіктісің. Сондықтан осы сөзді ұғып, аянды түсін»,— деді. Даниял 9:22, 23.

Даниялға зерделеуі бұйырылған аян — көріністің «mareh» аяны. Жәбірейіл сегізінші тарауда Даниялға «mareh» аянын түсіндіріп беру бұйырылған кезде өзіне тапсырылған істі әлі аяқтамаған еді. Тоғызыншы тарауда ол түсіндірмені аяқтау үшін қайта оралды. Тоғызыншы тарауда Даниял енді Бабыл патшалығының дәуірінде емес, қайта Мидо-Парсы империясының тарихы кезеңінде өмір сүріп жатыр.

Жәбірейіл Даниялға «істі түсінуді» және «аянды зерделеуді» бұйырғанда, ол Даниялдың жүзеге асыруын қалайтын ақыл-ойлық ажырату үдерісін нұсқап тұр. «Түсіну» және «зерделеу» деп аударылған сөздер — бір ғана еврей сөзі. Ол сөз — «biyn», және ой жүзінде

ажырату дегенді білдіреді. «Іс» деп аударылған еврей сөзі — «dabar», және «сөз» деген мағынаны білдіреді. Сондықтан Жәбірейіл Даниялға, әрі соңғы күндерде ол бейнелейтіндерге, ақиқат Сөзін дұрыс ажыратуды ескертіп отыр.

Өзіңді Құдай алдында мақұлданған етіп көрсетуге тырыс, ақиқат сөзін дұрыс бөлетін, ұялатын ештеңесі жоқ қызметкер бол. 2 Тімотеге 2:15.

«Matter» деген сөзді Даниял да оныншы тараудың бірінші аятында қолданады, онда ол үш рет «thing» деп аударылған.

Парсы патшасы Кирдің үшінші жылы Белтешатсар деп аталған Даниялға бір нәрсе аян етілді; және ол нәрсе ақиқат еді, бірақ белгіленген уақыт ұзақ болатын; әрі ол сол нәрсені түсінді және аянды ұқты. Даниял 10:1.

Бұл аятта “аян” деген сөз көріністің “march” аяны болып табылады, әрі Даниял сол нәрсені (істі), сондай-ақ аянды (“march”) да түсінді. Тоғызыншы тараудың жиырма үшінші аятында Жәбірейіл Даниялға істі және аянды дұрыс ажыратуды нұсқады, ал оныншы тараудың бірінші аятында ол істі (нәрсені) де, аянды (“march”) да түсінеді. Жәбірейіл тоғызыншы тарауда Даниялға іс пен аяның арасындағы айырмашылықты тануды (дұрыс ажыратуды) білдіруде. Аян — “march” аяны, ал “іс” немесе “нәрсе” — “chazon” аяны.

Сегізінші тарауда екі аяның да мәні айқындалады, әрі олардың арасындағы айырмашылық көрсетіледі, өйткені Даниял «chazon» аянын түсінуді қалады, ал Габриелге Даниялға «march» аянын ұғындыру тапсырылды. Габриел Даниялға «іс» пен «аянды» ұғындыру жұмысын бастағанда, олардың екі бөлек аян екенін ескеруді оған білдіреді.

Ол маған хабарлап, менімен сөйлесіп, былай деді: «Уа, Даниял, мен саған даналық пен түсінік беру үшін енді келдім. Сенің жалбарынуларыңның басында-ақ әмір шықты, ал мен саған оны білдіру үшін келдім; өйткені сен аса сүйіктісің. Сондықтан осы сөзді ұғып, аянды пайымда. Сенің халқың және сенің қасиетті қалаң үшін жетпіс апта белгіленді: қылмысты аяқтау, күнәларға тоқтам салу, заңсыздық үшін татуластыру жасау, мәңгілік әділдікті енгізу, аян мен пайғамбарлықты мөрлеу және Ең Қасиеттісін майлау үшін. Сондықтан мынаны біліп, түсін: Иерусалимді қалпына келтіру және қайта салу туралы әмір шыққан кезден бастап, Мәсіх Әміршіге дейін жеті апта және алпыс екі апта болады; көше де, қабырға да қайта салынады, бірақ ауыр-қыстау замандарда. Ал алпыс екі аптадан кейін Мәсіх кесіледі, бірақ Өзі үшін емес; және келетін әміршінің халқы қаланы да, киелі орынды да қиратады; оның соңы тасқынмен болады, және соғыстың ақырына дейін қаңырау атаулы белгіленген. Ол көптермен бір аптаға келісімді бекітеді; ал аптаның ортасында құрбандық пен тартуды тоқтатады; және жиіркеніштердің қаптауы салдарынан қаңыратады, тіпті ақырына дейін; және белгіленген нәрсе қаңырап жатқанның үстіне төгіледі». Даниял 9:22–27.

Габриел Даниялдың өзіне берілген түсіндірмеде әрі «chazon» көрінісінің, әрі «march» көрінісінің элементтері қамтылатынын ұғынғанын қалады. Бұл түсіндірме екі көрініске де қатысты болмақ еді, ал киелі орын мен әскердің тапталуына қатысты көріністі 1844 жылғы 22 қазанда Мәсіхтің Ең Қасиетті Орында көрінуіне алып келген көріністен дұрыс ажырату

Даниялдың жауапкершілігі еді.

Габриел Артаксеркстің б.з.д. 457 жылғы жарлығынан бастап, кештер мен тандар туралы аяндағы екі мың үш жүз жылдан яһудилер үшін ерекше түрде «кесіп алынған» төрт жүз тоқсан жыл болатынын айқындайды. Жаңа ғана келтірілген аяттарда «белгіленген» деген сөз үш рет көрсетіледі, бірақ бұл аяттарда екеуі де «белгіленген» деп аударылған екі түрлі еврей сөзі бар. «Белгіленген» деген сөз алғаш рет жиырма төртінші аятта кездеседі, және сол еврей сөзі — «chathak», мағынасы — «кесіп алу».

Бұл мәтін Израильге Артаксеркстің үшінші жарлығынан басталған сынақ мерзімі берілгенін, ал оның б.з. 34 жылы Степанды таспен атып өлтірумен аяқталғанын айқындайды. Төрт жүз тоқсан жыл «кесіліп алынған» еді және ол екі мың үш жүз жылдық ұзағырақ пайғамбарлықтың ішіндегі қысқарақ пайғамбарлық кезеңді білдірді. «Төрт жүз тоқсан» саны — Иса куәландырғандай, сынақ уақытының нышаны.

Сонда Петір Оған келіп: «Ием, бауырым маған қарсы қанша рет күнә жасаса, мен оны кешіремін? Жеті ретке дейін бе?» — деді. Иса оған: «Саған айтамын: жеті ретке дейін емес, жетпіс рет жетіге дейін», — деді. Матай 18:22.

Кешірімнің де ақыры бар, және сол ақыр «төрт жүз тоқсан» санымен бейнеленген. «Төрт жүз тоқсан» жыл яһудилер үшін азат етілген күнінен бастап, Степанды таспен ұрып өлтірген кезде сынақ мерзімінің кесесін толтырғанға дейінгі сынақ кезеңін білдіреді. «Төрт жүз тоқсан» жыл сондай-ақ Леуіліктер жиырма алтындағы «жеті есе» қарғысымен де байланысты. Киелі кітапта жердің өз сенбілік жылдарының игілігін көруі туралы айтылатын екі-ақ орын бар. Соның біріншісі Леуіліктер жиырма алтында кездеседі.

Ал егер осының бәрінен кейін де Маған құлақ аспай, Маған қарсы жүрсеңдер, онда Мен де сендерге қаһарыммен қарсы жүремін; әрі Мен, дәл Өзім, күнәларың үшін сендерді жеті есе жазалаймын. Сонда ұлдарыңның етін жейсіңдер, қыздарыңның да етін жейсіңдер. Мен сендердің биік орындарыңды қиратып, мүсіндеріңді жоямын да, өліктеріңді пұттарыңның өлекселерінің үстіне тастаймын, сонда жаным сендерден жиренетін болады. Қалаларыңды қаңыратып, киелі орындарыңды қирауға айналдырамын, әрі жұпар иістеріңнің хош иісін иіскемеймін. Жерді қаңыратып жіберемін; сонда онда тұратын жауларыңның өзі соған қайран қалады. Сендерді халықтардың арасына шашыратып жіберемін, әрі сондарыңнан семсер жұмсаймын; сонда жерлерің қаңырап, қалаларың қираған болады. Сонда жер иен жатқан бүкіл уақыты бойы, ал сендер жауларыңның жерінде жүргенде, өз сенбіліктерінен рақат табады; дәл сол кезде жер тынығып, өз сенбіліктерінен рақат табады. Иен жатқан бүкіл уақыты бойы ол тынығады, өйткені сендер онда тұрған кездерінде, сендердің сенбіліктеріңде ол тынықпаған еді. Леуіліктер 26:27–35.

Жиырма алтыншы тарауда төрт рет аталған «жеті уақыт» жазасы Құдай халқы бытыратылған кезде, жердің сонда «өзінің сенбілік тынығуларын рақатпен өткізетінін» көрсетеді. Даниял мен үш адал жігіт Мұсаның қарғысының орындалуы ретінде жаулардың еліне бытыратылып әкетілді, ал жетпіс жылдық бытырау екі мың бес жүз жиырма жылдық

бытыраудың рәміздік көрнекі сабағы болды. Бұл Езабелдің қудалауы кезінде Ілиястың үш жарым жылдық қуаңшылығына ұқсас пайғамбарлық көрнекі сабақ еді. Сол үш жарым жыл үш жарым пайғамбарлық жылды бейнеледі, ал бұл 538 жылдан 1798 жылға дейін созылған папалық биліктің мың екі жүз алпыс жылына тең болды. Жетпіс жыл «жеті уақыттың» рәмізі болды, дәл сол сияқты үш жарым жыл да мың екі жүз алпыс жылдық шөлдің рәмізі болды. Еремия көрсеткен Даниялдың тұтқындағы жетпіс жылы «төрт жүз тоқсан» жылды білдірді.

Ал олардың ата-бабаларының Құдайы Жаратқан Ие Өзінің хабаршыларын оларға қайта-қайта ерте тұрғызып жіберіп отырды, өйткені Ол Өз халқына да, Өзінің мекеніне де жанашырлық етті. Бірақ олар Құдайдың хабаршыларын келемеждеді, Оның сөздерін менсінбеді, әрі Оның пайғамбарларын қорлады; ақырында Жаратқан Иенің қаһары Өз халқына қарсы соншалық көтерілді, енді шипа болмады. Сондықтан Ол оларға халдейлердің патшасын қарсы әкелді; ол олардың жас жігіттерін киелі ғибадатханасының ішінде қылышпен өлтірді, әрі жас жігітке де, қызға да, қартқа да, кәріліктен бүкірейгенге де рақым етпеді: бәрін оның қолына берді. Құдай үйінің үлкен-кіші барлық ыдыстарын, Жаратқан Иенің үйінің қазыналарын, патшаның және оның әмірлерінің қазыналарын — мұның бәрін ол Бабылға алып кетті. Олар Құдайдың үйін өртеп жіберді, Иерусалимнің қабырғасын қиратып тастады, оның барлық сарайларын отпен өртеді, әрі оның барлық асыл бұйымдарын жойды. Қылыштан аман қалғандарды ол Бабылға айдап әкетті; олар Парсы патшалығының билігі орнағанға дейін оған және оның ұлдарына қызметші болды. Бұл Жаратқан Иенің Еремияның аузы арқылы айтқан сөзінің орындалуы үшін болды, жер өз сенбілік демалыстарын өтегенге дейін; ол қаңырап бос жатқан бүкіл уақыт бойы сенбілік тыныштық сақтады, осылайша жетпіс жыл толды. Ал Парсы патшасы Кірдің бірінші жылы, Жаратқан Иенің Еремияның аузы арқылы айтқан сөзі орындалуы үшін, Жаратқан Ие Парсы патшасы Кірдің рухын қозғады; сонда ол бүкіл патшалығы бойынша жарлық жариялап, оны жазбаша түрде де таратып, былай деді: «Парсы патшасы Кір былай дейді: Көктегі Құдай Жаратқан Ие жер жүзінің барлық патшалықтарын маған берді; әрі Ол маған Яһудадағы Иерусалимде Өзіне арнап үй салуды бұйырды. Оның барлық халқының арасынан араларында кім бар? Құдайы Жаратқан Ие сонымен бірге болсын, ол жоғары көтерілсін». 2 Шежірелер 36:15–23.

Киелі кітапта жердің өз сенбілік тыныштықтарын рақаттанып өткеруі туралы айтылған екі ғана сілтеме бар, әрі олардың екеуі де Құдай халқының жан-жаққа шашырауына және жетпіс жылдық тұтқындыққа қатысты; бұл кезең жерге өз сенбілік тыныштықтарын өткеруге мүмкіндік беретін уақытты білдірді. Бұл яһудилердің жерге тынығуға мүмкіндік бермеген сенбілік жылдарының санына тең еді. Жердің жетпіс жыл бойы тынығуы, жерге тынығуға рұқсат ету жөніндегі өсиетке қарсы бүліктің жүзеге асырылған барлық жылдарын білдірді. Қарапайым есеп бойынша, «төрт жүз тоқсан» жылдық бүлік барысында жердің тынықпаған уақытының жиынтығы жетпіс жылды құрайды.

Төрт жүз тоқсан жыл яһудилер үшін сынақ мерзімі ретінде екі мың үш жүз жылдан бөлініп белгіленді, әрі осы «төрт жүз тоқсан» жыл Леуіліктер кітабының жиырма алтыншы

тарауындағы «жеті уақыттың» шашырауымен тікелей байланысты.

Жиырма үш жүз жылдың соңындағы тапталу туралы «chazon» көрінісі мен көріну туралы «mareh» көрінісі бір-бірінен бөлек, бірақ олардың арасында тікелей байланыс бар. Даниялға қатысты болғанындай, Құдай халқы да осы екі көріністі дұрыс ажырата білуге, сонымен бірге олардың өзара байланысын тануға тиіс. Яһудилерге қайтып келіп, Иерусалимді қайта тұрғызуға рұқсат берген үш жарлыққа алып келген жетпіс жылдық тұтқындық, яһудилердің жердің тынығуына жол беру туралы келісімге қарсы шыққан «төрт жүз тоқсан» жылдық бүлігін бейнеледі.

Үшінші жарлық олардың қайтып оралып, қайтадан тұрғызу мүмкіндігін айқындаған кезде, оларға «төрт жүз тоқсан» жылдық сынақ мерзімі берілді; өйткені олардың мойынсұнбаушылығы Иерусалимнің қирауына және өздерінің бытырап кетуіне алып келген дәл сол уақыт кезеңімен олар сыналды. Екінші «төрт жүз тоқсан жылдың» соңында олардың мойынсұнбаушылығы тағы да Иерусалимнің қирауына және өздерінің өзге ұлттардың арасына бытырап кетуіне әкелетін еді.

Жетпіс жылдық тұтқынға шашырау «төрт жүз тоқсан» жылдық бүлікшілдіктен бұрын болды, ал содан кейін сол жетпіс жылдық тұтқындықтан соң тағы да әрі қарайғы бүлікшілдіктің «төрт жүз тоқсан жылы» келді.

Жердің жетпіс жыл тынығуына алып келген алғашқы «төрт жүз тоқсан» жылдық кезең Иерусалимнің қирауымен аяқталған еді. Жиырма үш жүз жылдан кесіп алынған «төрт жүз тоқсан» жылдың соңында Иерусалим тағы да қиратылды, өйткені Иса әрдайым бір нәрсенің соңын сол нәрсенің басымен бейнелейді.

Нақты Израилдің нақты Бабылдағы жетпіс жылдық тұтқындығы «жеті уақытқа» созылған бытыраудың нышаны болды, әрі Уайт ханым нақты Израилдің нақты Бабылдағы жетпіс жылдық тұтқындығы рухани Израилдің рухани Бабылдағы мың екі жүз алпыс жылдық тұтқындығының бейнесі болғанын айқындайды.

«Жер бетіндегі Құдайдың шіркеуі осы ұзаққа созылған, тынымсыз қудалау кезеңінде, жер аударылу уақытында Бабылда тұтқында болған Израил ұрпақтары қандай шын мәнінде тұтқында болса, дәл солай шын мәнінде тұтқында болды». Prophets and Kings, 714.

538 жылдан 1798 жылға дейінгі бір мың екі жүз алпыс жыл «жеті уақыттың» бейнесі болды. Жетпіс жылдың соңында яһудилер Иерусалимді қалпына келтіріп, қайта тұрғызу үшін қайтып оралды. Олардың үш жарлықтың кезінде қайтып оралуы Мәсіхтің 1844 жылғы 22 қазанда Ең Қасиетті Орынға кіруіне алып келген «mareh» аянының екі мың үш жүз жылының басталуын (б.з.д. 457 ж.) белгіледі. Үш жарлық пайғамбарлық кезеңнің басталуын белгіледі, әрі пайғамбарлық кезеңнің басталуы үшін осы үш жарлықтың бәрі де қажет болды, бірақ олар Қайырдың бірінші жарлығымен-ақ қайтып оралып, қайта тұрғыза бастаған еді.

«Езра кітабының жетінші тарауында сол жарлық келтірілген. 12-26-аяттар. Ол өзінің ең толық түрінде б.з.д. 457 жылы Парсы патшасы Артаксеркс тарапынан шығарылды. Бірақ Езра 6:14-те Иерусалимдегі Жаратқан Иенің үйі “Парсы патшасы Кирдің, Дарийдің және Артаксеркстің бұйрығына [шетте: “жарлығына”] сай” салынғаны айтылған. Осы үш патша жарлықты бастап, оны қайта қуаттап және аяқтап, пайғамбарлық бойынша 2300 жылдың басталуын белгілеу үшін талап етілген кемелдікке жеткізді. Жарлық аяқталған уақыт — б.з.д. 457 жылды — әмірдің берілген күні деп қабылдағанда, жетпіс аптаға қатысты пайғамбарлықтың әрбір талабы орындалғаны көрінді». Ұлы Күрес, 326.

1798 жылдан 1844 жылға дейін Аян кітабының үш періштесі пайғамбарлық тарих сахнасына келіп жетті, және екі мың үш жүз жылдық пайғамбарлықтың басталуын үш жарлық қалай белгілесе, сол үш періште де сол пайғамбарлықтың қорытындысын дәл солай белгіледі. Пайғамбарлық кезең үшінші періштенің келуімен аяқталды, қалай басталуы үшінші жарлықтың шығуымен белгіленсе, өйткені Иса әрдайым бір нәрсенің ақырын оның басталуымен байланыстырып айқындайды.

Яһудилер алғашқы жарлық бойынша қайта орала бастады, ал екінші жарлықтың тарихында олар ғибадатхананы аяқтады. Үшінші періште 1844 жылғы 22 қазанда келді, ал сол күнге дейін миллериттер рухани Бабылдан қайта тұрғызу үшін шыққан рухани ғибадатхананы аяқтап қойған еді. Ол аяқталуға тиіс болатын, өйткені 1844 жылғы 22 қазанда келісімнің хабаршысы кенеттен Өз ғибадатханасына келуге тиіс еді. Сол ғибадатхана 1844 жылғы 22 қазанда келісімге енген және Петір ғибадатхана деп айқындаған миллерит халқы еді.

Сендер де тірі тастар іспетті рухани үй, қасиетті діни қызметкерлер қауымы болып құрылып жатырсыңдар, Иса Мәсіх арқылы Құдайға ұнамды рухани құрбандықтар ұсыну үшін. 1 Петір 2:5.

Миллершілдік ғибадатхана 1798 жылдан 1844 жылға дейін, яғни қырық алты жыл бойы, немесе пайғамбарлық тұрғыдан үш күн ішінде салынды, өйткені Мәсіх ғибадатхананы тұрғызу үшін үш күн қажет екенін айтқан.

Яһудилердің Құтқарылу мейрамы жақындап қалған еді, сондықтан Иса Иерусалимге көтеріліп барды. Ол ғибадатханада өгіз, қой және кептер сатып отырғандарды, сондай-ақ ақша айырбастаушылардың отырғанын көрді. Сонда Ол жіптен қамшы жасап, олардың бәрін де, қойлар мен өгіздерді де ғибадатханадан қуып шықты; ақша айырбастаушылардың тиындарын шашып жіберіп, үстелдерін төңкеріп тастады. Ал кептер сатқандарға: «Мыналарды бұл жерден алып кетіңдер; Әкемнің үйін сауда үйіне айналдырмаңдар»,— деді. Сонда Оның шәкірттері: «Сенің үйіңе деген қызғаныш Мені жалмады»,— деп жазылғанын естеріне алды. Сонда яһудилер Оған жауап беріп: «Осыны істеп тұрғаныңа бізге қандай белгі көрсетесің?»— деді. Иса оларға жауап беріп: «Осы ғибадатхананы қиратсаңдар, Мен оны үш күнде қайта тұрғызамын»,— деді. Сонда яһудилер: «Бұл ғибадатхана қырық алты жыл бойы салынып келді, ал Сен оны үш күнде қайта тұрғызбақсың ба?»— десті. Бірақ Ол Өз денесінің ғибадатханасы туралы айтқан еді. Жохан 2:13–21.

Уайт ханым Малахи кітабында бейнеленгендей, келісімнің Хабаршысы кенеттен Өз ғибадатханасына келген кезде, бұл алдын ала айтылған сөздің жоғарыда Жоханнан келтірілген үзіндіде көрсетілгендей, Мәсіх ғибадатхананы тазартқан кезде орындалғанын айқындайды.

«Ғибадатхананы дүниенің сатып алушылары мен сатушыларынан тазарту арқылы Иса жүректі күнәнің арамдығынан — жанды бұзатын жерлік құмарлықтардан, өзімшіл нәпсілерден, зұлым әдеттерден — тазартуға арналған Өзінің миссиясын жария етті. “Міне, Мен Өз елшімді жіберемін, ол Менің алдымда жол даярлайды; сонда өздерің іздеп жүрген Иеміз, өздерің сүйсінетін Келісімнің Елшісі, кенеттен Өз ғибадатханасына келеді; міне, Ол келеді, — дейді Әскерлердің Жаратушы Иесі. Бірақ Оның келетін күніне кім төтеп бере алады? Ол көрінген кезде кім тұра алады? Өйткені Ол тазартушының оты іспетті және жуушылардың сабыны іспетті. Ол күмісті тазартушы және пәктеуші іспетті отырып, Левидің ұлдарын тазартады, оларды алтын мен күміс секілді арылтады, сонда олар Жаратқан Иеге әділдікпен тарту ұсынады. Малахи 3:1–3.” Ғасырлар аңсаған, 161.»

Жоханның екінші тарауындағы ғибадатхананы салуға қырық алты жыл кеткен еді, ал Иса қираған ғибадатхананы үш күнде тұрғызатынын айтты. 1798 жылдан 1844 жылға дейін — қырық алты жыл, және бұл Аян кітабының он төртінші тарауындағы үш періштенің (күннің) келуін көрсетеді; сол үш періште екі мың үш жүз жылдық пайғамбарлықты бастаған үш жарлық арқылы алдын ала бейнеленген болатын. Қырық алты жыл — Мәсіх Миллерит ғибадатханасын көтерген кезең, өйткені оған дейін рухани киелі орын мен рухани Израил рухани Бабылдың табанына тапталған еді.

Қызметінің басында Құтқарылу мейрамы кезінде Мәсіх ғибадатхананы тазартқанда, Ол Малахи кітабында баяндалғандай, Келісімнің Хабаршысы кенеттен Өз ғибадатханасына келеді деген пайғамбарлықты орындап жатқан еді. 1844 жылдың 22 қазанында Мәсіх кенеттен Өз ғибадатханасына келді, ал қираған ғибадатханасын тұрғызуға Оған қырық алты жыл кеткен еді.

«Мәсіхтің біздің Ұлы Бас Дінқызметкеріміз ретінде қасиетті орынды тазарту үшін Ең Қасиетті орынға келуі, Даниял 8:14-те көрсетілгендей; Адам Ұлының, Даниял 7:13-те баяндалғандай, Көне Күндерге келуі; және Жаратқан Иенің Өз ғибадатханасына келуі, Малахи арқылы алдын ала айтылғандай, — осылардың бәрі бір оқиғаның сипаттамалары; әрі бұл, сондай-ақ, Мәсіх Матай 25-тараудағы он қыз туралы астарлы әңгімеде суреттеген күйеудің неке тойына келуі арқылы да бейнеленген». Ұлы Күрес, 426.

Алғашқы қаһарлану 1798 жылы аяқталды, ал соңғы қаһарланудың соңы 1844 жыл болды. Мәсіх Миллериттік ғибадатхананы көтерген қырық алты жылдық кезеңнің бастауы оның соңын бейнеледі, өйткені басталуы да, аяқталуы да Құдайдың Өз халқына қарсы қаһарының тыйылуымен белгіленді; себебі Иса әрдайым бір нәрсенің соңын оның басталуымен сәйкестендіреді.

Келесі мақалада Габриелдің Даниялға берген нұсқауын зерттеуімізді жалғастырамыз.

«Аян кітабы халыққа ашылуға тиіс. Көп адамға оның мөрленген кітап екені үйретілді, бірақ ол тек шындық пен нұрды қабылдамайтындар үшін ғана мөрленген. Оның ішіндегі ақиқаттар жариялануға тиіс, сонда адамдар таяу арада жүзеге асатын оқиғаларға дайындалуға мүмкіндік алады. Үшінші Періштенің Хабары құрып бара жатқан дүниенің құтқарылуы үшін жалғыз үміт ретінде ұсынылуға тиіс.

«Соңғы күндердің қауіп-қатерлері біздің үстімізге келіп жетті, әрі біздің қызметімізде біз адамдарға өздері тап болған қауіп туралы ескертуге тиіспіз. Пайғамбарлық ашып көрсеткен, жуық арада жүзеге асуға тиіс салтанатты көріністер назардан тыс қалдырылмасын. Біз — Құдайдың хабаршыларымыз, және бізде жоғалтатын уақыт жоқ. Иеміз Иса Мәсіхпен бірге қызметтес болғысы келетіндер осы кітапта табылған ақиқаттарға терең қызығушылық танытады. Қаламмен де, дауыспен де олар Мәсіх көктен ашып беру үшін келген ғажайып нәрселерді айқын етуге ұмтылатын болады». Signs of the Times, July 4, 1906.